

Pääomasijoittajien vaikutus yritysten kasvuun ja Suomen talouteen

Vaikuttavuustutkimus Lokakuu 2023

Keskeiset tulokset

Buyout-, growth- ja venture capital -sijoittajien ("pääomasijoittajat"/"pääomasijoitusala") kohdeyhtiöillä on merkittävä rooli Suomessa sekä talouskasvun vauhdittajana että työllistäjänä. Kotimaisten ja ulkomaisten pääomasijoittajien omistamien suomalaisten yhtiöiden ("portfolioyritys") yhteenlaskettu liikevaihto on yli 23 miljardia euroa vastaten yli 5 prosenttia suomalaisten yritysten kokonaisliikevaihdosta.

Portfolioyritykset kasvavat selvästi vertailuryhmiä nopeammin kaikissa sijoituskategorioissa. Vuotuinen liikevaihdon kasvu on 43 % viiden vuoden kuluessa verrattuna 4 %:iin vertailuryhmässä. Absoluuttisesti tämä tarkoittaa keskimäärin yli 20 miljoonan euron kasvua.

Pääomasijoittajien omistamissa yrityksissä työskentelee Suomessa noin 101 000 työntekijää, eli noin 7 prosenttia suomalaisten yritysten kokonaishenkilöstömäärästä. Lisäksi osa pääomasijoittajien suomalaisten portfolioyritysten työntekijöistä, noin 18 000 työntekijää, työskentelee ulkomailla. Myös portfolioyritysten henkilöstömäärä kasvaa huomattavasti nopeammin kuin vertailuyhtiöiden (41 % vuodessa vs. 1 %).

Pääomasijoittajien omistamat yritykset ovat myös erittäin kansainvälisiä, ja niiden liikevaihdosta noin 45 % tulee viennistä tai ulkomaisista yhtiöistä. Ne myös kasvattavat selvästi kansainvälisen liiketoiminnan osuutta omistusaikana.

Turbulenttien vuosien 2019–2022 aikana pääomasijoittajien omistamat yritykset osoittivat resilienssiä jatkamalla sekä liikevaihtonsa että henkilöstömääränsä kasvattamista huomattavasti nopeammin kuin vertailuryhmänsä.

Yritykset, jotka ovat saaneet pääomasijoituksia jossain vaiheessa historiaansa, edustavat nykyään noin 11 % suomalaisyritysten liikevaihdosta. Ne työllistävät yhteensä noin 207 000 henkilöä, joista arviolta 125 000–140 000 työskentelee Suomessa. Tämä on yhtä paljon kuin koko ICT-alalla.

Pääomasijoittajat ovat myös olleet aktiivisesti uudistamassa Suomen taloutta. Viimeisimmän kymmenen vuoden aikana 500 suurimman suomalaisen yrityksen listalle nousseista yrityksistä 30 % on saanut pääomasijoituksen jossain vaiheessa historiaa.

Pääomasijoittamisesta

Tämän raportin tarkoitus on tarjota yleiskatsaus pääomasijoittamisen vaikutuksesta suomalaiseen yritystoimintaan. Raportin aineisto koostuu suomalaiselta pääomasijoittajalta ensisijoituksen vuosien 2012–2021 aikana saaneista yrityksistä. Analyysin on toteuttanut PricewaterhouseCoopers Oy yhteistyössä Pääomasijoittajat ry:n kanssa. Pääomasijoittamisella tarkoitetaan pörssin ulkopuolista ja usein oman pääoman ehtoista yritysrahoitusta, joka tyypillisesti kanavoidaan markkinoille pääomasijoitusrahastojen kautta.

Pääomasijoittajat hallinnoivat rahastoja, joiden suurimpina sijoittajina ovat mm. työeläkeyhtiöt ja muut institutionaaliset sijoittajat. Sijoitukset ovat lähtökohtaisesti keskipitkän tai pitkän aikavälin investointeja, joille on ominaista aktiivinen omistus. Aktiiviisella omistuksella tarkoitetaan sitä, että pääomasijoittaja tekee tiiviisti yhteistyötä yhtiön johdon kanssa liiketoiminnan kehittämiseksi. Pääomasijoittaminen on tässä raportissa jaettu kolmeen kategoriaan: Venture Capital (jäljempänä VC), Growth ja Buyout (jäljempänä BO).

VC-sijoitukset kohdistuvat aikaisen vaiheen yrityksiin, jotka tarvitsevat investointeja ja asiantuntijoita yrityksensä kehittämiseen ja kasvattamiseen. VC-yrityksellä tässä yhteydessä tarkoitetaan VC-sijoituksen saanutta yritystä. BO-sijoitukset kohdistuvat usein keski-suuriin yrityksiin, ja ovat profiililtaan vähemmän riskialttiita kuin VC-yrityksiin tehdyt sijoitukset. Growth sijoitukset ovat tyypillisesti vähemmistö-sijoituksia yrityksiin, jotka ovat VC-vaihetta pidemmälle kehittyneitä, mutta hakevat nopeampaa kasvua kuin buyout-portfolioryitykset.

Pääomasijoittamisella on monia hyötyjä. Yksi niistä on yrityksen taloudellisen aseman vahvistaminen. Pääomasijoitus tuo yhtiöön uutta pääomaa, mikä mahdollistaa yhtiön kyvyn tehdä uusia investointeja tai löytää kasvun rahoitusta myös vieraan pääoman ehtoisesti. Pääoman lisäksi pääomasijoittajat tuovat yrityksiin strategista asiantuntemusta, kehittävät raportointi- ja hallintajärjestelmiä, luovat nykyaikaisia palkitsemis- ja sitouttamismalleja sekä antavat omat kontaktiverkostonsa yrityksen käyttöön liiketoiminnan

nopeaa kehittämistä ja rekrytointeja varten. Pääomasijoittajat mahdollistavat yritysten pääsyn uusille markkinoille laajojen verkostojensa kautta, niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Tämä raportti keskittyy pääomasijoittajien vaikutukseen yritystoiminnan neljään eri aihealueeseen: yritysten kasvuun, henkilöstömäärän kasvuun, resilienssiin ja kansainvälisyyteen.

Pääomasijoittajien omistamien yritysten kokonaisliikevaihto on 23 miljardia

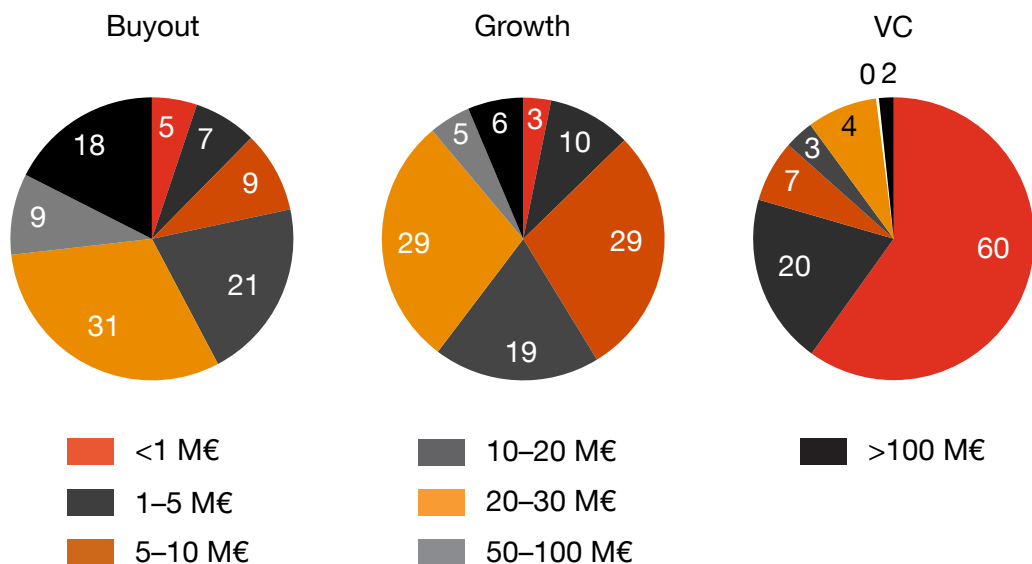
Pääomasijoittajien omistamien yritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa on 23 miljardia euroa, mikä on yli 5 % suomalaisten yritysten kokonaisliikevaihdosta.

Venture capital sijoittajat etsivät uusia yrityksiä, joilla on merkittävä kasvupotentiaali. Näin ollen on ymmärrettävää, että 80 %:lla venture capital -portfolioyrityksistä oli alle 5 M€ liikevaihto vuonna 2021. Menestyneet portfolioyritykset voivat kuitenkin kasvaa erittäin nopeasti, kuten 2 %:a yrityksistä, jotka ovat saavuttaneet 100 miljoonan euron liikevaihdon, osoittavat.

Growth-sijoittajat suuntaavat hieman suurempiin yrityksiin, joiden liiketoimintakonsepti on jo todistettu. Näillä on usein jo jonkin verran myyntiä, joten 77 prosentilla yrityksistä liikevaihto on 5-50 miljoonaa euroa.

Buyout-sijoittajat keskittyvät vakiintuneempiin yrityksiin, joissa 58 prosentilla kohdeyrityksistä on liikevaihtoa yli 20 miljoonaa euroa.

Portfolioyritykset 2021 liikevaihdon mukaan M€

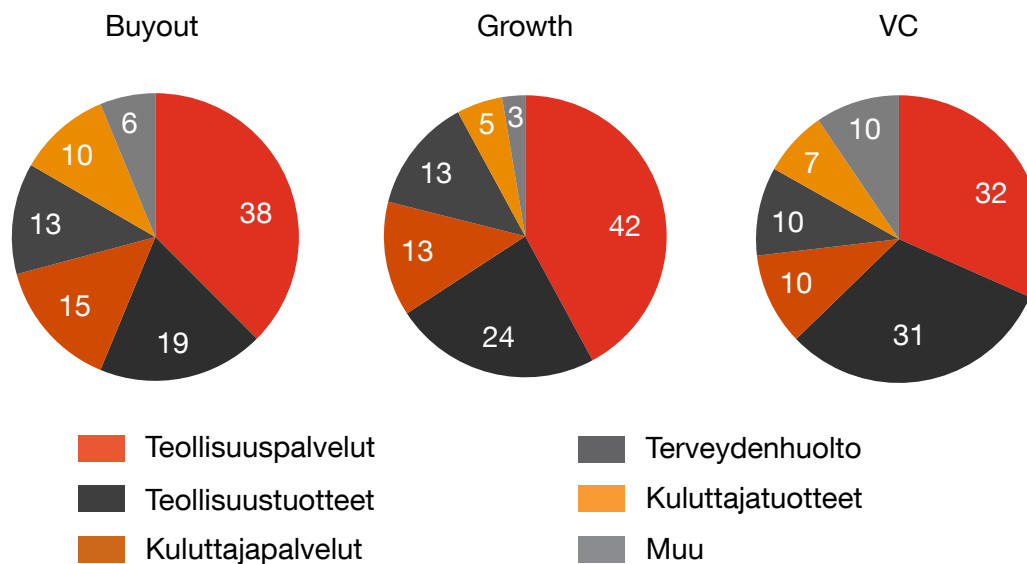
Teollisuustuotteet ja -palvelut sekä kuluttajatuotteet ovat portfolioyritysten yleisimpiä toimialoja

Teollisuuspalvelut ja tuotteet ovat yleisimpiä toimialoja, joiden osuus growth- ja buyout-portfolioyrityksistä on 66 % ja 57 %.

Myös venture capital rahastot sijoittavat enemmän teollisuustuotteisiin ja -palveluihin, jotka muodostavat yhteensä vain 63 %:a portfolioyrityksistä. Nämä yritykset hakevat usein nopeampaa kasvua ja kansainvälistä laajentumista.

Pääomasijoittajien tavoitteena on tyypillisesti 3–7 vuoden omistusaika. Tässä otoksessa 112 (23 %) yrityksestä oli ollut salkussa yli 5 vuotta.

Portfolioyritykset toimialoittain %

Portfolioryitykset kasvavat selvästi verrokkejaan nopeammin kaikissa sijoitusluokissa

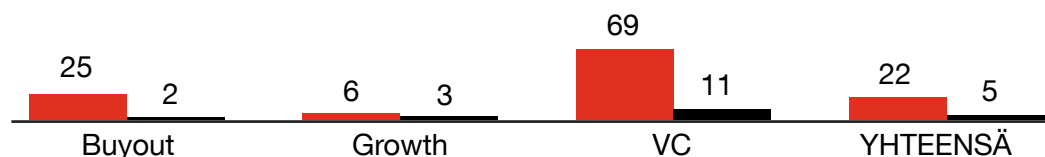
Pääomasijoittajat hakevat kasvua ja selvityksen tuloksista näkyy, että se usein saavutetaan. Portfolioryitykset ovat kasvaneet keskimäärin 22 % ja 43 % vuosittain 3 ja 5 vuoden kuluessa ensisijoituksesta. Vastaavien toimialojen ja samankokoisten vertailuyritysten vastaavat luvut ovat 5 % ja 4 %.

Liikevaihdon kasvu on nopeinta venture capital -portfolioryityksillä. Tämä selittyy toisaalta niiden pienellä absoluuttisella koolla, joka helpottaa nopeaa kasvua, ja toisaalta kasvun epätasaisella jakautumisella. Buyout- ja growth-portfolioryitykset kasvoivat myös 2–12 kertaa nopeammin kuin verrokkinsa, mikä on merkittävä saavutus yhtiöiden suurempi koko huomioon ottaen.

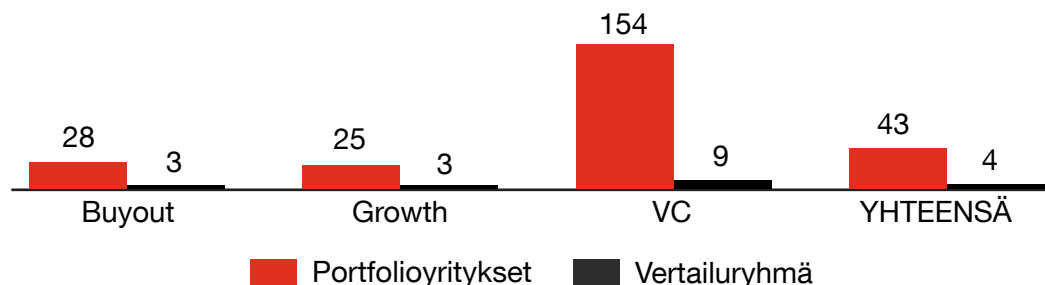
Vuosittaisen kasvun kiihtyminen 3 vuodesta 5 vuoteen selittyy otokseen valikoituneilla yrityksillä. Menestyksekkäimmät venture capital -portfolioryitykset saavuttavat todella nopean kasvuvauhdin ja nostavat keskiarvoa.

Keskimääräinen liikevaihdon vuosittainen kasvu sijoitusvuodesta %

3 vuotta

5 vuotta

Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei liikevaihtoa sijoitusvuonna tai 3 tai 5 vuoden kohdalla. N vaihtelee ryhmittäin 7 ja 50 välillä.

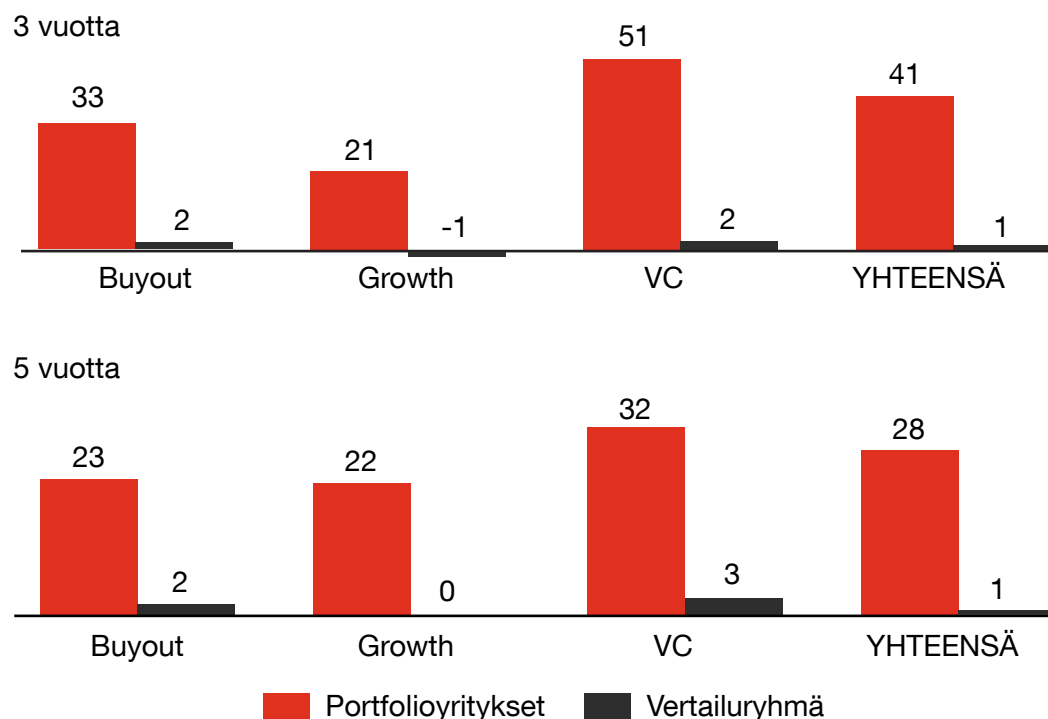
Portfolioryitykset kasvattavat myös henkilöstömääräänsä selvästi verrokkiryhmää nopeammin

Portfolioryitykset kasvattavat myös henkilöstömääräänsä paljon nopeammin kuin verrokkinsa. Keskimäärin portfolioyhtiöiden henkilöstömäärä on kasvanut vuosittain 41 % 3 vuoden ja 28 % 5 vuoden kuluttua ensisijoituksesta. Vastaavilla toimialoilla ja samankokoisilla vertailuyrityksillä vastaava luku on 1 %.

Kasvu on nopeinta venture capital ja buyout -portfolioryityksissä. Ensiksi mainituilla tämä johtuu niiden pienestä koosta ja nopeasta laajenemisesta, kun taas jälkimmäisillä se voi johtua lisäksi esim. yritysostoista.

232 yritystä, jotka raportoivat sekä vuodelta 2021 että 2022 kasvattivat työntekijämääräänsä yhteensä 5829 henkilöllä. Kaikki henkilöstön kasvu ei ole nettotyöllisyyden kasvua, sillä monet heistä siirtyivät toisista yrityksistä, mutta on selvää, että pääomasijoittajat ovat muuttamassa merkittävästi suomalaista työmarkkinaa.

Keskimääräinen henkilöstömäärän vuosittainen kasvu sijoitusvuodesta %

Huom: Ei sisällä yhtiöitä, joilla ei henkilöstöä sijoitusvuonna tai 3 tai 5 vuoden kohdalla. N vaihtelee ryhmittäin 10 ja 54 välillä.

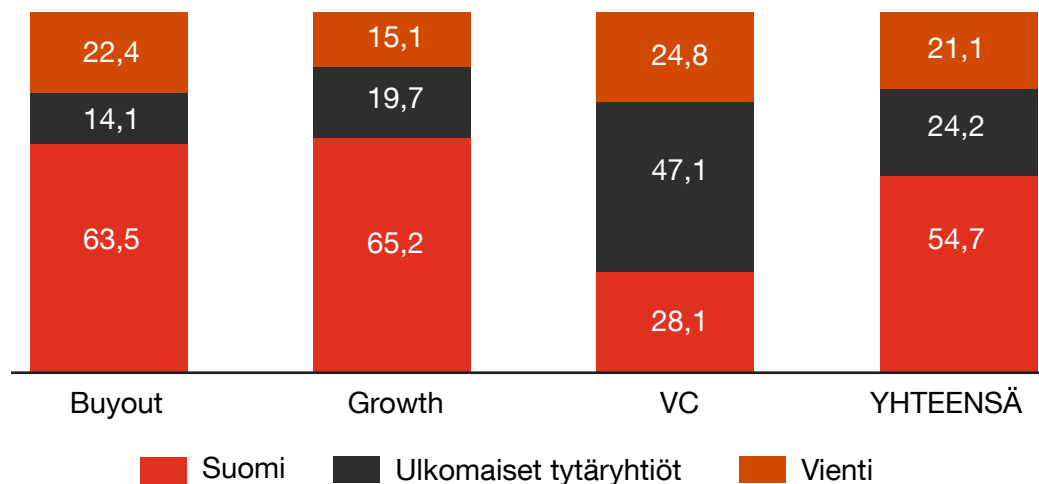
Portfolioryitykset ovat kansainvälisesti suuntautuneita – vienti ja ulkomainen liikevaihto ovat 45 % kokonaisuudesta

Suomalaisilla portfolioyhtiöillä on paljon kansainvälistä toimintaa: 21 % liikevaihdosta tulee viennistä ja 24 % ulkomaisista tytäryhtiöistä. Vienti on yhteensä noin 1,7 miljardia euroa, mikä vastaa yli 1 % Suomen kokonaisviennistä.

Venture capital -portfolioryitykset ovat kansainvälisesti suuntautuneita, ja alle 30 % liikevaihdosta tulee kotimaisesta liiketoiminnasta. Buyout-portfolioryityksillä painopiste on enemmän kotimaisessa liiketoiminnassa, mutta myös näille yrityksille kansainvälinen toiminta tuottaa yli 35 % liikevaihdosta.

Pääomasijoitusomistuksessa on selvä vaikutus yritysten kansainvälistymiseen. Kansainvälisen liikevaihdon osuus kasvoi 36 prosentista 43 prosenttiin vuosien 2018 ja 2022 välillä niille yrityksille, jotka raportoivat molempien vuosien luvut.

Portfolioryitysten 2022 liikevaihto sijainnin mukaan
%

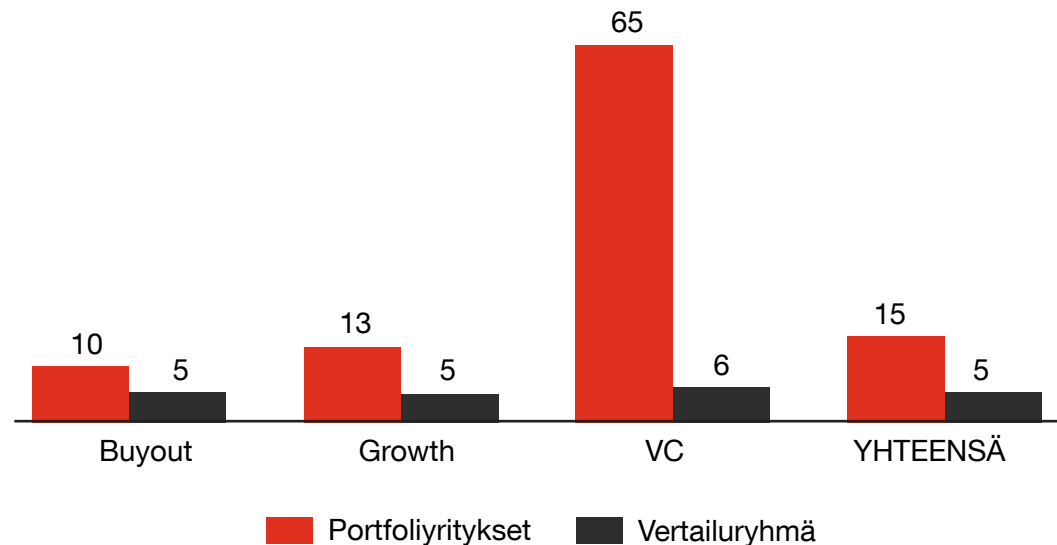
Huom: Sisältää vain yhtiöt, jotka raportoivat tiedon sekä kotimaisesta, että viennistä tulevasta liikevaihdosta.

Yritykset kaikissa sijoitusluokissa kasvoivat ripeästi myös vuosien 2019–2022 myllerryksen yli

Pääomasijoittajien portfolioyritykset jatkoivat vahvaa kasvua kaikissa sijoitusluokissa myös myrskyisten vuosien 2019–2022 aikana.

Venture capital -portfolioyritykset erottuvat 65 prosentin kasvulla. Growth (13 %) ja buyout (10 %) -portfolioyrityksillä luvut ovat alhaisempia, mutta silti 2–3 kertaa vertailuryhmää korkeampia.

Keskimääräinen liikevaihdon kasvu 2019–2022
%

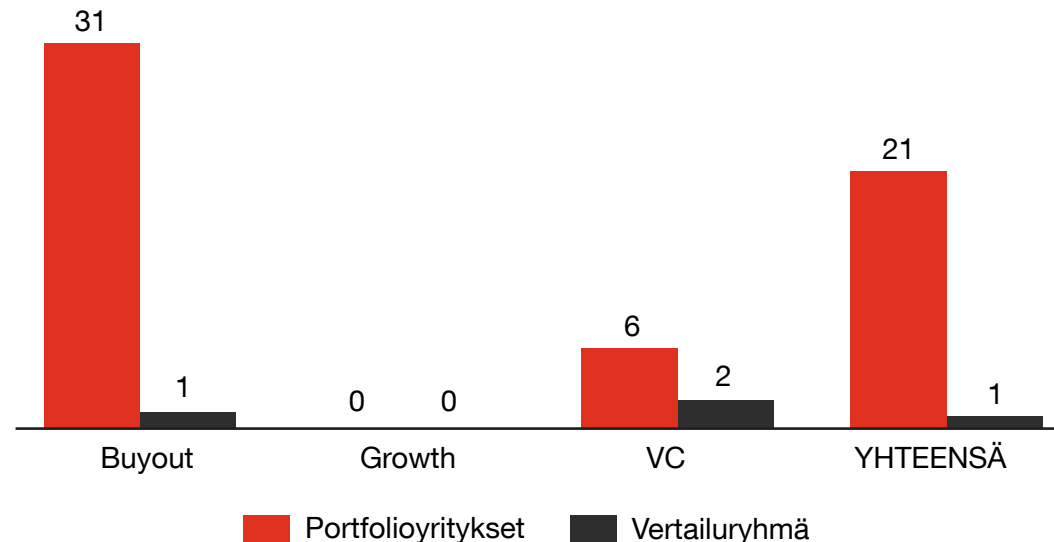
Huom: N on 98 VC-portfolioyrityksille, 34 growth portfolioyrityksille ja 39 buyout portfolioyrityksille

Erityisesti buyout ja venture capital -portfolio-yritykset onnistuivat myös kasvattamaan henkilöstömääräänsä näiden vuosien aikana

Keskimääräisen henkilöstömäärän kasvua vuosien 2019–2022 aikana ajoivat erityisesti buyout-portfolioyritykset, jotka onnistuivat pitämään vuotuisen kasvuvauhtinsa 31 prosentissa.

Venture capital- ja growth-portfolioyritykset eivät ole pystyneet kasvattamaan henkilöstömääräänsä samaa vauhtia. Kuitenkin venture capital -portfolioyritykset ovat kasvaneet kolme kertaa vertailuryhmäänsä nopeammin.

Keskimääräinen henkilöstömäärän vuosittainen kasvu 2019–2022
%

Huom: N on 98 VC portfolioyrityksille, 34 growth portfolioyrityksille ja 39 buyout portfolioyrityksille

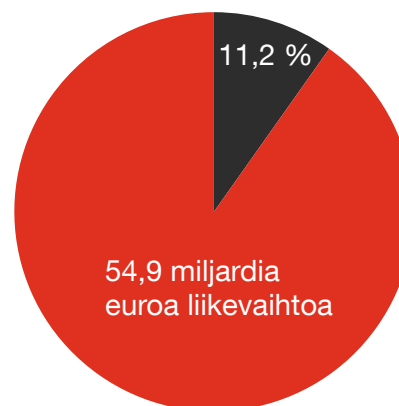
Yritykset, jotka ovat saaneet historiansa aikana pääomasijoituksen muodostavat 11 % suomalaisten yritysten liikevaihdosta

Yrityksillä, jotka ovat saaneet pääomasijoituksia historiansa aikana, on merkittävä rooli Suomen taloudessa.

Nykyään ne muodostavat 11 % suomalaisyritysten liikevaihdosta, yhteensä 54,9 miljardia euroa.

Nämä yritykset työllistävät 207 000 henkilöä. Kaikki näiden yritysten työntekijät eivät kuitenkaan ole Suomessa, mutta käyttäen nykyisten portfolio-yritysten työntekijämäärää arvioimme Suomessa olevien työntekijöiden määräksi 125 000–140 000. Tämä on yhtä paljon kuin koko Suomen ICT-ala.

Pääomasijoituksen saaneiden yritysten osuus suomalaisten yritysten liikevaihdosta 2021
%

Lähde: Tilastokeskus

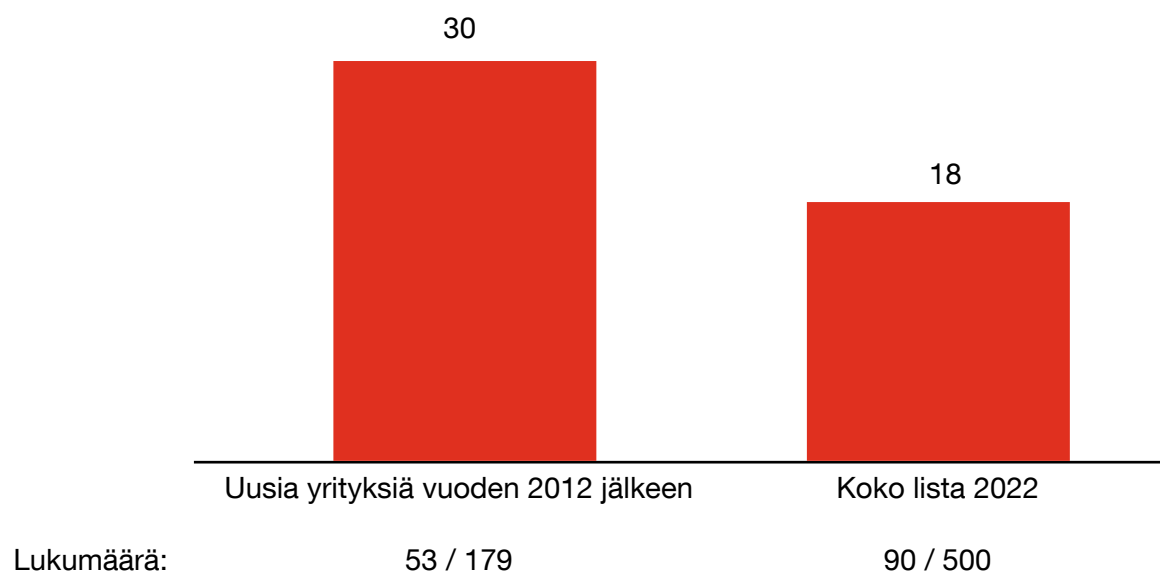
Pääomasijoituksen on saanut 30 % Suomen 500 suurimman yrityksen joukkoon nousseista yrityksistä

Yritykset, jotka ovat saaneet historiansa aikana pääomasijoituksen, muodostivat 18 % Suomen 500 suurimman yrityksen listasta vuonna 2022.

30 % 179 yrityksestä, jotka ovat nousseet listalle vuoden 2012 jälkeen, on saanut pääomasijoituksen.

Pääomasijoittajien tuella on ollut merkittävä rooli monien keskisuurten yritysten sekä startup-yrityskentän menestystarinoiden kasvattamisessa.

Pääomasijoituksen saaneiden yritysten osuus Suomen 500 suurimmasta yrityksestä, 2012 ja 2022
%

Lähde: Talouselämä (TE 500)

Metodologiasta

Tässä PwC / Strategy& ja Pääomasijoittajat ry:n selvityksessä tarkastellaan pääomasijoittamisen vaikutusta suomalaisten portfolioyritysten kasvuun. Tiedot kerättiin suomalaisille pääomasijoittajille suunnatulla kyselyllä koskien heidän portfolioyrityksiään. Otos kattaa 58 sijoittajaa ja 483 kohdeyritystä, joista 322 on luokiteltu venture capital-, 64 growth- ja 97 buyout-kategori-oihin. Nämä edustavat merkittävää osaa suomalaisista portfolio-yrityksistä.

Tiedot kerättiin sijoittajilta kyselyllä, ja ne ovat itse raportoituja. Datan yksinkertaista puhdistusta lukuun ottamatta sitä ei ole validoinut PwC / Strategy& tai Pääomasijoittajat ry.

Pääomasijoittamisen kokonaisvaikutuksen arvioimista varten Pääomasijoittajat ry on laatinut listan kaikista suomalaisista yrityksistä, jotka ovat olleet pääomasijoituksen kohteena. Otos koostui 3216 yrityksestä, joista vanhimmat sijoitukset olivat vuodelta 1986. Näistä vuodelta 2021 tai 2022 (ainakin osittaiset) tiedot löytyivät 1260 yrityksestä.

Vertailua varten kullekin sijoitusluokalle rakennettiin verrokkiryhmä keräämällä tietoja samankokoisista samoilla toimialoilla toimivista yrityksistä.

Yhteyshenkilöt

Anne Horttanainen

Toimitusjohtaja

Pääomasijoittajat ry

040 510 4907

anne.horttanainen@paaomasijoittajat.fi

Jussi Lehtinen

Partner

PwC / Strategy&

020 787 8756

jussi.lehtinen@pwc.com

PwC:n tarkoitus on rakentaa yhteiskuntaan luottamusta ja ratkaista merkittäviä ongelmia. Autamme yrityksiä kasvamaan, toimimaan tehokkaasti ja raportoimaan luotettavasti jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Apunasi on Suomessa 1 300 asiantuntijaa ympäri maan. Palveluitamme ovat liikkeenjohdon konsultointi, yritysjärjestelypalvelut, veroneuvonta, lakipalvelut, riskienhallinta, tilintarkastus ja muut varmennuspalvelut. Lisää tietoa: www.pwc.fi. Twitter: @PwC_Suomi.

PwC toimii 152 maassa lähes 328 000 asiantuntijan voimin. Nimi PwC viittaa PwC-ketjuun ja/tai yhteen tai useampaan sen jäsenyritykseen, joista jokainen on oma itsenäinen yhtiö. Lisää tietoa: www.pwc.com/structure.

© 2023 PricewaterhouseCoopers Oy. All rights reserved.